

ÎNCHEIERE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând cererea lui Victor Țurcan cu privire la strămutarea la altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului declarat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică împotriva hotărârii din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Țurcan împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului și a altor plăți salariale pentru perioada de lipsă forțată de la muncă și compensarea cheltuielilor de judecată,

constată:

La 04 august 2020, Victor Țurcan a depus cerere de chemare în judecată, concretizată prin cererea din 22 februarie 2021, împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, prin care a solicitat anularea ordinului de concediere nr. 146-p din 04 mai 2020; restabilirea la locul de muncă în cadrul Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, într-o funcție similară celei deținute; compensarea până la restabilirea în funcție pentru absența forțată de la muncă: a salariului de funcție pe perioada 04 august 2020 – 04 februarie 2021 în sumă de 55 416 lei, a salariului suplimentar pe perioada 04 august 2020 – 04 februarie 2021 în sumă de 27 708 lei și a premiilor unice pe perioada 04 mai 2020 – 04 februarie 2021 (6 premii) în sumă de 55 416 lei, în total 138 540 de lei; achitarea a 0,3% pentru fiecare zi din suma salariului de funcție neachitat, pentru perioada 04 august 2020 – 04 februarie 2021 în sumă de 4 248,56 de lei în temeiul art. 330 alin. (2) din Codul muncii; compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 7 500 de lei.

Prin hotărârea din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de Victor Țurcan.

S-a anulat ordinul nr. 146-p din 04 mai 2020 „Cu privire la concediere”, emis de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, cu restabilirea lui Victor Țurcan la locul de muncă în cadrul unității Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, într-o funcție similară celei deținute.

S-a încasat din contul Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică în beneficiul lui Victor Țurcan salariul de funcție în mărime de 55 416 lei și salariul suplimentar în mărime de 27 708 lei pentru perioada absenței forțată de la muncă, începând cu data de 04 august 2020 până în data de 04 februarie 2021, premiile unice în mărime de 55 416 lei, pentru perioada începând cu data de 04 mai 2020 până în data de 04 februarie 2021 și suma de 6 500 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

În rest, acțiunea a fost respinsă (vol. I, f.d. 174).

La 18 martie 2021, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral (vol. I, f.d. 177, 178-179).

Prin decizia din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și s-a menținut hotărârea din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 58, 59-70).

La 26 mai 2022, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a declarat recurs împotriva deciziei din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și a hotărârii din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă integral (vol. II, f.d. 77-89).

Prin decizia din 24 august 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, s-a casat integral decizia din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și s-a trimis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (vol. II, f.d. 135-150).

La 20 decembrie 2022, Victor Țurcan a depus prin intermediul poștei electronice cerere cu privire la strămutarea cauzei la altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului declarat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică împotriva hotărârii din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 183, 184).

În motivarea cererii a invocat că, potrivit jurisprudenței în cauze cu participarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Curtea de Apel Chișinău dă câștig de cauză Agenției.

În opinia lui Victor Țurcan, această circumstanță pune la îndoială imparțialitatea judecătorilor Curții de Apel Chișinău ce examinează prezentul litigiu și denotă necesitatea strămutării cauzei la o altă instanță judecătorească egală în grad.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele formulate de Victor Țurcan, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, în speță, nu există temeieri de a strămuta cauza la o altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 43 alin. (2) din Codul de procedură civilă, instanța strămută cauza la o altă instanță dacă:

a) pârâțul, al cărui domiciliu nu era cunoscut, cere strămutarea cauzei la instanța de la domiciliul său atestat prin dreptul de proprietate, calitatea de locatar sau viza de reședință;

b) cauza a fost reținută spre judecare cu încălcarea normelor de competență jurisdicțională;

c) ambele părți solicită strămutarea cauzei la instanța de la locul aflării majorității probelor;

d) din motivul recuzării (abținerii de la judecată) unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor săi devine imposibilă;

e) există motive pentru măsuri de securitate publică;

f) există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces;

g) în circumstanțe excepționale, instanța competentă să judece cauza nu poate funcționa timp îndelungat.

Conform art. 43 alin. (4) din Codul de procedură civilă, strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere nu se supune niciunei căi de atac.

Colegiul consideră că argumentele invocate de Victor Țurcan nu pot fi încadrate în temeiurile prevăzute la art. 43 alin. (2) din Codul de procedură civilă, or, deși, acesta a invocat în cererea de strămutare presupuse temeiuri de bănuială de nepărtinire a judecătorilor Curții de Apel Chișinău, nu a făcut uz de dreptul său procedural de a înainta cerere de recuzare a acestora, în conformitate cu art. 50 și art. 52 din Codul de procedură civilă.

La aspectul dat, urmează a fi notat că în vederea asigurării dreptului participanților la proces la o instanță de judecată imparțială, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, legiuitorul a prevăzut la art. 50, art. 52 și art. 56 din Codul de procedură civilă dreptul participanților la proces de a înainta cerere de recuzare în baza temeiurilor prevăzute la art. 50 din același cod. Numai în situația când din motivul recuzării și/sau abținerii mai multor judecători ai Curții de Apel Chișinău, substituirea judecătorilor ar deveni imposibilă, instanța ierarhic superioară ar avea dreptul să strămute prezenta cauză la o altă instanță egală în grad, situație ce în prezent nu se atestă.

Cu titlu subsecvent, nu poate fi acceptat nici argumentul, precum că potrivit jurisprudenței în cauze cu participarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Curtea de Apel Chișinău dă câștig de cauză Agenției, iar acest fapt ar pune la îndoială imparțialitatea judecătorilor acestei instanțe.

La capitolul dat, Colegiul reține prevederile art. 2.5 din Principiile de la Bangalore, care stipulează că judecătorul se va abține să soluționeze orice dosar pe care constată că nu îl va putea judeca într-o manieră imparțială sau în care unui observator rezonabil i s-ar putea părea că judecătorul nu este capabil să judece imparțial. Printre astfel de cazuri, fără însă ca înșiruirea să fie completă, se numără următoarele: cazul în care judecătorul are o predispoziție sau o prejudecată efectivă cu privire la una dintre părți sau în care judecătorul cunoaște personal fapte relevante pentru proces; cazul în care, anterior, judecătorul a avut calitatea de avocat sau a fost audiat ca martor în acel dosar; cazul în care judecătorul sau un membru al familiei sale are un interes economic în rezultatul procesului.

În hotărârea pe cauza Kyprianou împotriva Cypru (73797/01, 15 decembrie 2005, § 121), Curtea a rezumat principiile care reies din jurisprudența sa cu

privire la imparțialitatea instanței judecătorești după cum urmează: „Curtea reiterează, în primul rând, că într-o societate democratică este de o importanță fundamentală ca instanțele judecătorești să inspire încredere populației și, în primul rând, acuzatului, în cazul procedurilor penale. În acest sens, articolul 6 cere instanței, care cade sub incidența sa, să fie imparțială. Imparțialitatea, în mod normal, denotă absența prejudecății sau părtinirii, existența sau absența acesteia putând fi probată în diferite moduri.

Astfel, Curtea în cauza Piersack împotriva Belgiei (1 octombrie 1982, § 427) face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză, și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în acest sens (a se vedea cauza Grieses împotriva Marii Britanii, 16 decembrie 2003, 57067/00).

În ceea ce privește al doilea test, atunci când testul se aplică unui complet de judecători, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al oricărui dintre membrii acelui complet, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea. În această privință, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (a se vedea cauza Castillo Algar împotriva Spaniei și cauza Morel împotriva Franței). Atunci când se hotărăște dacă într-o anumită cauză există motive legitime de a bănuși că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv este dacă această bănușială poate fi obiectiv justificată (a se vedea cauza Ferrantelli and Santangelo împotriva Italiei și cauza Wettstein împotriva Elveției).

În cauza Micallef împotriva Maltei, Curtea a constatat că imparțialitatea trebuie evaluată potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză și unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa.

În acest sens, se reține că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a susținut întotdeauna că a aplicat demersul subiectiv potrivit căruia „un magistrat este considerat imparțial până la proba contrariului” (cauza Le Compte, Van Leuven și De Meyere împotriva Belgiei, § 58).

Raportând aserțiunile expuse supra condițiilor din speță și argumentelor formulate în susținerea solicitării de a strămuta cauza, Colegiul constată din lucrările dosarului că niciunul din judecătorii ce fac parte din membrii completului Curții de Apel Chișinău căruia i-a fost repartizată prezenta cauză spre examinare nu a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale. Mai mult ca atât, aceștia au oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială în privința imparțialității lor.

Una din garanțiile de imparțialitate este publicitatea atât a procesului de constituire a completelor de judecată, care este plasată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău, cât și a desfășurării procesului de judecată, cu respectarea drepturilor unui proces echitabil, *inter alia* dreptul de a recuza judecători sau după caz de a se abține de la judecată.

În speță, însă, participanții la proces nu au recuzat vreun judecător care participă la examinarea prezentei cauze, precum și nu s-a admis vreo declarație

de abținere de la judecată.

Colegiul consideră că, în speță, Victor Țurcan nu a exemplificat împrejurările de ordin obiectiv sau subiectiv concludente ce ar furniza concluzii cu privire la prezența prejudecății judecătorilor Curții de Apel Chișinău a căror recuzare se solicită, având în vedere că, în spiritul CEDO, orice bănuială de imparțialitate urmează să fie obiectiv justificată. Suspiciunile declarative nu pot servi drept temei de strămutare a cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad pentru judecarea apelului. Respectiv, Victor Țurcan nu a demonstrat că există fapte verificabile care pot pune la îndoială imparțialitatea tuturor judecătorilor Curții de Apel Chișinău.

Din considerentele menționate, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea lui Victor Țurcan cu privire la strămutarea cauzei la altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 43 alin. (4) și art. 270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea lui Victor Țurcan cu privire la strămutarea la altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului declarat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică împotriva hotărârii din 16 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Țurcan împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului și a altor plăți salariale pentru perioada de lipsă forțată de la muncă și compensarea cheltuielilor de judecată.

Cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Țurcan împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului și a altor plăți salariale pentru perioada de lipsă forțată de la muncă și compensarea cheltuielilor de judecată se restituie Curții de Apel Chișinău pentru examinarea apelului declarat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică împotriva hotărârii din 16 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas